

STUK TER KENNISNAME ALGEMEEN BESTUUR

ONDERWERP

Proces totstandkoming WBP
2028-2033

PORTEFEUILLEHOUDER

J. Caris

Het Algemeen Bestuur neemt kennis van

Het proces voor de totstandkoming van het Waterbeheerprogramma 2028-2033.

Toelichting

Het waterbeheerprogramma is een verplicht programma voor waterschappen en moet elke zes jaar worden geactualiseerd. De planperiode van het huidige Waterbeheerprogramma, 'De kracht van water', loopt af na 2027. Daarom worden nu de voorbereidingen getroffen voor de volgende planperiode van het Waterbeheerprogramma, dat van 2028 tot en met 2033 loopt.

Het Waterbeheerprogramma, hierna WBP, is het strategische programma waarin de doelen en maatregelen voor de komende programmaperiode van 6 jaar worden vastgelegd. Het WBP heeft twee belangrijke doelen: het intern richting geven aan de waterbeheeractiviteiten, en het extern inzicht in het waterschap haar werk uitvoert. Het WBP bindt alleen de eigen organisatie; dat wil zeggen dat het WBP het kader vormt voor de keuzes van het waterschap in de planperiode, er uitvoering gegeven wordt aan de vastgestelde doelen en maatregelen en dat daar alleen gemotiveerd vanaf wordt geweken. Het schept geen juridische rechten of verplichtingen voor anderen.

Opzet van het Waterbeheerprogramma

Het Waterbeheerprogramma is primair een strategisch uitvoeringsprogramma voor de komende planperiode. Op basis van strategische doelen (lange termijn) en tactische doelen (einde planperiode) biedt het richting en houvast voor de organisatie en bestuur. Het verbindt de wettelijke verplichtingen en vastgestelde ambities met de planperiode en vertaalt deze naar een samenhangend overzicht van maatregelen voor uitvoering en verantwoording. Het WBP vormt een belangrijke onderlegger voor de P&C-cyclus.

Het WBP is een document waarin langjarig vooruit wordt gekeken. Nieuwe ontwikkelingen en thema's worden gepositioneerd en geagendeerd in het WBP, zodat duidelijk is welke opgaven in de planperiode aandacht en uitwerking vragen. De bestuurlijke keuzes en verdere uitwerking verloopt via de afzonderlijke beleidslijnen en bestuurlijke besluitvormingstrajecten.

Inhoud

Het WBP bevat een geactualiseerde missie, visie en kernwaarden van het waterschap, op basis van de ontwikkelingen, ambities en vastgesteld beleid van de afgelopen planperiode. Daarmee sluiten de missie en visie bijvoorbeeld beter aan op de ontwikkelingen rondom water en bodem sturend, zoetwaterbeschikbaarheid of circulariteit.

Vervolgens bevat het WBP strategische doelen (waar willen we naartoe op de lange termijn) en tactische doelen (wat is er aan het einde van de planperiode in 2033 bereikt). Deze zijn opgesteld op programmaniveau (omgeving; veilig; voldoende en schoon; en gezuiverd). Per tactisch doel zijn vervolgens maatregelen uitgewerkt: de werkzaamheden die het waterschap uitvoert om de

doelen te bereiken. Het gaat bijvoorbeeld om beheer en onderhoud, maatregelen in het watersysteem, inzet en herziening van beleidsinstrumenten en regelgeving en het uitvoeren van verkenningen.

Financiën in het Waterbeheerprogramma

De financiële doorwerking van het Waterbeheerprogramma verloopt via de reguliere P&C-cyclus. Net als in het lopende Waterbeheerprogramma wordt de koppeling gemaakt tussen het WBP en de Begroting & Meerjarenraming. Dat betekent dat voor de eerste vijf jaren van de planperiode wordt aangesloten bij de ramingen uit de Begroting & Meerjarenraming zoals deze in het najaar van 2027 wordt vastgesteld. In deze ramingen zijn alle reeds genomen bestuursbesluiten verwerkt. Voor de onderdelen waarvoor in de planperiode afzonderlijke besluitvorming plaatsvindt, wordt in het WBP een kwalitatieve financiële doorkijk gegeven, zodat het Algemeen Bestuur tijdig inzicht heeft in mogelijke financiële effecten en ontwikkelingen. Waar het lukt werken we met bandbreedtes. De kwantitatieve uitwerking en afweging vindt plaats via de reguliere besluitvorming en de P&C-cyclus.

De Omgevingsverordening van de provincie Flevoland geeft de vereisten aan voor het Waterbeheerprogramma. Wat financiën betreft gaat het dan om het opnemen van een kostenraming, dekking en, waar relevant, een indicatie van kosten voor derden. Voor de eerste vijf jaar van de planperiode sluit onze aanpak aan op de provinciale lijn. Voor het laatste jaar van de planperiode is nog geen raming beschikbaar, omdat deze geen onderdeel uitmaakt van de P&C-documenten. Dit vraagt in het vervolgproces om aandacht en afstemming met de provincie, zodat tijdig geborgd wordt dat de uitwerking aansluit bij de vereisten van de Omgevingsverordening.

Vorm

Het is verplicht om het Waterbeheerprogramma te publiceren in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De versie van het WBP in het DSO is juridisch leidend en is dus ook de versie die door het Algemeen Bestuur moet worden vastgesteld. Voor het publiceren in het DSO gelden eisen en beperkingen voor de tekst en de opmaak daarvan. Daarnaast kan het WBP als communicatieve uitgave worden verwerkt in een openbaar toegankelijke digitale versie voor organisatie en publiek.

Fasering en de rol van het Algemeen Bestuur

Het proces voor de actualisatie van het Waterbeheerprogramma bestaat uit twee fases: I. de actualisatie van de missie, visie en strategische doelen; en II. Het opstellen van de programma-inhoud.

Fase I: Actualisatie van missie, visie en strategische doelen

In de eerste fase van de actualisatie van het Waterbeheerprogramma wordt de missie, visie en de strategische doelen geactualiseerd. Daarvoor wordt geanalyseerd welk beleid er sinds de vaststelling van het lopende Waterbeheerprogramma intern en extern is ontwikkeld, welke waarden we daarin terugzien, wat dat mogelijk vraagt van de houding en taakinvulling van het waterschap en hoe dat van invloed kan zijn op de missie, visie en strategische doelen. Voorbeelden van het te analyseren beleid zijn water en bodem sturend (intern en extern), Richtlijn Stedelijk Afvalwater (extern) en waterbeschikbaarheid (intern).

De conclusies van de beleidsanalyse worden vertaald naar de missie, visie en strategische doelen. Het voorstel voor de geactualiseerde missie, visie en strategische doelen wordt vervolgens door het college beeldvormend geagendeerd bij het Algemeen Bestuur. Dat is voorzien voor juni 2026. In deze beeldvormende bijeenkomst wordt het Algemeen Bestuur geïnformeerd en is er ruimte voor vragen en aandachtspunten, die door het college worden benut als input voor de verdere uitwerking van het ontwerp-Waterbeheerprogramma.

Fase II: Programma-inhoud

De tweede fase van de actualisatie betreft de programma-inhoud. Op programma-niveau (begrotingsprogramma's) wordt in beeld gebracht:

- Waar staan we nu en wat komt er op ons af? (programmatekst)
- Waar willen we naar toe? (tactische doelen)
- Hoe komen we daar? (maatregelen)

Samen met de geactualiseerde missie, visie en strategische doelen uit fase I vormt dit het concept ontwerp-WBP. Het concept wordt geagendeerd voor de beeldvormende AB-vergadering van oktober 2026. In deze bijeenkomst wordt het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de hoofdlijnen van het concept en is er ruimte voor vragen en aandachtspunten. De opbrengst hiervan benut het college bij het afronden van het ontwerp-Waterbeheerprogramma.

Vaststelling van het Waterbeheerprogramma

In december 2026 wordt het ontwerp-WBP voorgelegd aan het college van Dijkgraaf en Heemraden om vast te stellen en vrij te geven voor inspraak. Het Algemeen Bestuur wordt hiervan in kennis gesteld.

De inspraakperiode voor het Waterbeheerprogramma zal in januari en februari 2027 plaatsvinden. Na afronding van de inspraakperiode en verwerking van de zienswijzen wordt het aangepaste ontwerp-WBP besluitvormend teruggelegd bij het Algemeen Bestuur. Dat is na de verkiezingen in maart 2027.

Bij het voorleggen van het aangescherpte ontwerp-WBP aan het nieuwe AB wordt inzichtelijk gemaakt welk type aanpassingen en aanscherpingen in het ontwerp het AB kan doorvoeren en met welke type aanpassingen het noodzakelijk is het ontwerp opnieuw ter inzage te leggen, met bijbehorende consequenties.

Het Waterbeheerprogramma wordt vlak voor of na de zomer van 2027 ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

Samenhang met Regionaal Waterprogramma en Kaderrichtlijn Water

De planperiodes van het Regionaal Waterprogramma (provincies) en de Stroomgebiedsbeheerplannen voor de KRW lopen gelijk aan de planperiode van het WBP. Het Waterprogramma en het WBP dienen beiden geactualiseerd te worden in lijn met de Omgevingswet en Europese richtlijnen, waaronder de KRW. Het Waterprogramma van de provincie is vervolgens op onderdelen kaderstellend voor het WBP.

Het proces voor de totstandkoming van het WBP gaat uit van een gedegen samenwerking met de provincie Flevoland op inhoud en proces. Beide organisaties leveren een eigen product op, maar doorlopen zoveel mogelijk een gezamenlijk participatieproces, brengen inhoud met elkaar in verbinding en passen de planning van het proces op elkaar aan. Hierdoor maken we een eenduidige koers voor het regionale waterbeheer mogelijk, zorgen we voor een betere borging van waterbelangen in de provinciale beleidsdocumenten en creëren we efficiëntie en eenduidigheid in het proces van participatie en inspraak. Gedurende het proces vindt afstemming plaats met de provincies Friesland en Overijssel voor de delen van het beheergebied in die provincies.

De KRW-maatregelen van het waterschap voor het SGBP4 kennen een eigen besluitvormingstraject en worden vervolgens via het WBP ter inzage gelegd. Daarmee is er één duidelijk moment voor organisaties en inwoners om in te spreken op de inspanningen van het waterschap in de planperiode 2028-2033.

Participatie

Voor het nieuwe WBP is het waardevol om inbreng vanuit de omgeving op te halen. Het doel van participatie is om de kwaliteit van Waterbeheerprogramma 2028-2033 te verhogen door gebruik te maken van kennis, ervaring en creativiteit van betrokkenen. Hiervoor worden met name onze medeoverheden, met focus op gemeenten en provincie, en partners betrokken door participatie. In de participatie voor het WBP besteden we speciale aandacht aan onze gemeenten, omdat zij een steeds belangrijkere rol spelen in toekomstbestendig waterbeheer. Het doel van de participatie is daarbij niet alleen het verbeteren van de kwaliteit van het WBP door kennis, ervaring en creativiteit. Het gaat ook om creëren van draagvlak en eigenaarschap door het inzichtelijk maken welke

onderdelen van de wateropgaven ook een gemeentelijke verantwoordelijkheid vragen en dat onder de aandacht te brengen.

De participatie sluit aan bij de fasering van ons Waterbeheerprogramma en is afgestemd op de provincie Flevoland vanwege de herziening van het Regionaal Waterprogramma. Daarvoor worden zoveel mogelijk bestaande netwerken en overlegstructuren benut. Geïnteresseerde inwoners krijgen in het najaar van 2026 via een informatiebijeenkomst de kans om kennis te nemen van de hoofdlijnen van het concept-ontwerp en hierop te reageren. Ten slotte vormt de formele inspraak het eind van de participatie. Conform het participatiebeleid van het waterschap stellen we een eindverslag op, waarmee transparant en navolgbaar is hoe participatie heeft plaatsgevonden, wat dit heeft opgeleverd en wat er met de opbrengst gedaan is.

Lelystad, 3 februari 2026

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,
ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,
ir. H.C. Klavers.